

Oplegnotitie voor:	Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Flevoland
Agendapunt:	5
Vergaderdatum:	3 juli 2024
Onderwerp:	Inspectierapport Brandveilig Leven
Behandelingstype:	Ter Kennisgeving
(ambtelijk) Portefeuillehouder VD:	Dhr. J. Rozendal
Portefeuillehouder AB:	Dhr. drs. M.L. Verheijen en mevr. M Baltus
Auteur:	Arthur Overkamp
Status:	Openbaar
Bijlagen:	Rapport IJV "Minder brand, minder slachtoffers en minder schade?"

Voorstel

Het Algemeen Bestuur wordt verzocht:

- kennis te nemen van de conclusies en aanbevelingen uit het recente onderzoek van de Inspectie Justitie en Veiligheid naar de stand van zaken m.b.t. het programma Brandveilig Leven
- kennis te nemen van de situatie in Veiligheidsregio Flevoland en hoe deze zich verhoudt tot de (landelijke) bevindingen van de Inspectie J&V

Afgestemd met:	Datum:	Standpunt/advies:
MT Brandweer	11 juni 2024	Besproken
Veiligheidsdirectie	13 juni 2024	Akkoord
Portefeuillehouder brandweer		

Afstemmen met:	Datum:	Doel:
Bestuursadviseurs	10 juni 2024	vooroverleg

Inleiding

Op 11 april jl. heeft de Inspectie Justitie en Veiligheid het rapport "Minder brand, minder slachtoffers en minder schade?" gepubliceerd¹. Hierin worden de resultaten beschreven van een onderzoek naar het programma Brandveilig Leven, aan de hand van interviews met een groot aantal betrokkenen bij acht veiligheidsregio's, alsmede studie van wet- en regelgeving en beleidsdocumenten. Hiermee wordt beoogd een goede afspiegeling te geven van de landelijke situatie. De veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek en veiligheidsregio Flevoland zijn beiden niet betrokken geweest in het onderzoek.

Brandveilig Leven is al ruim 10 jaar een belangrijke activiteit van de brandweer, waarmee de voorkant van de veiligheidsketen versterkt wordt. De doelstellingen zijn met name gericht op het verhogen van het veiligheidsbewustzijn bij burgers, het versterken van de zelfredzaamheid en het bieden van handelingsperspectieven. Door de snelle technologische en maatschappelijke ontwikkelingen in de laatste jaren, wordt het belang hiervan alleen maar groter. Ook bij Brandweer Flevoland en Brandweer Gooi en Vechtstreek vormt Brandveilig Leven al jaren een belangrijk onderdeel van de activiteiten op het gebied van brandpreventie. De laatste jaren wordt hier tevens de Wijkbrandweer voor ingezet (in Gooi en Vechtstreek; in Flevoland loopt de uitrol nog), om laagdrempelig de meest belangrijke doelgroepen te bereiken.

¹ <https://www.inspectie-jenv.nl/Publicaties/rapporten/2024/04/11/rapport-minder-brand-minder-slachtoffers-en-minder-schade>

Met dit rapport wil de Inspectie J&V in beeld brengen hoe de activiteiten van Brandveilig Leven in de regio's gepositioneerd en geborgd zijn. Zij constateert dat er regionale verschillen bestaan en geeft aan dat door betere positionering van Brandveilig Leven, samenwerking tussen veiligheidsregio's, toepassing van wetenschappelijke kennis en het verhogen van de kwaliteit stappen gezet kunnen worden om iedereen in Nederland een zelfde niveau van brandveiligheid te kunnen bieden. De Inspectie komt naar aanleiding van het onderzoek tot een aantal **conclusies**, die hieronder kort worden omschreven:

- Brandveilig Leven krijgt op landelijk niveau opnieuw aandacht
- Het ontbreken van concrete regionale doelstellingen maakt sturen, evalueren, het meten van effect en verantwoorden lastig
- Effect meten van gedragsverandering door activiteiten bevordert de mogelijkheid om te leren en bij te sturen
- Activiteiten Brandveilig Leven zijn sterk afhankelijk van de capaciteit en het enthousiasme van medewerkers
- Kennisdeling en samenwerking tussen veiligheidsregio's (onderling) en landelijk vindt beperkt plaats
- Het inzetten van gedragswetenschappers is in de veiligheidsregio's nog geen gemeengoed
- (Landelijk) beleid ten aanzien van vakbekwaamheid is beperkt vormgegeven; regionale invulling ervan verschilt

Daarnaast doet de Inspectie J&V een aantal **aanbevelingen**, waarvan de volgende aan besturen van veiligheidsregio's:

- Zet de landelijke ontwikkeling ten aanzien van Brandveilig Leven met kracht voort
- Bevorder een landelijk meerjarenprogramma, met missie, visie, doelen en resultaten
- Draag als regio's een gezamenlijke boodschap uit en ontwikkel landelijke BVL producten
- Versterk de rol van de Werkgroep Gedragsverandering en deel kennis hierover met regio's
- Ontwikkel instrumentarium voor gedragsverandering met regio's en netwerkpartners
- Ontwikkel vakbekwaamheidseisen voor inhoudelijke en didactische vaardigheden, relatiebeheer en gedragsverandering
- Ontwikkel een landelijk platform voor kennisdeling tussen regio's
- Doe onderzoek naar mogelijkheden voor effectmeting en zet deze in om het behalen van doelen op lange termijn te toetsen
- Zet passende Brandveilig Leven maatregelen in bij overschrijding van opkomsttijden

Een aantal bevindingen die uit het Inspectierapport naar voren komen zijn herkenbaar en vragen ook in veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek aandacht. Daarnaast is het positief om te constateren, dat in onze regio's een aantal aspecten van Brandveilig Leven al goed geborgd zijn en weinig (regionale) aanpassing vragen. Verder werken we al aan een betere samenhang tussen de veiligheidsregio's op het gebied van Brandveilig Leven.

Ten aanzien van brandveilig leven geldt dat de gemeenten zelf een keuze hebben om hier extra aandacht aan te geven door de inzet van een wijkbrandweerman en -vrouw. In Gooi- en Vechtstreek wordt deze reeds in alle gemeenten ingezet, in Flevoland maken de gemeenten op dit moment zelf een afweging over de inzet.

Voor de gemeente Almere geldt specifiek dat de deze gemeenten de risicobeheersingstaken in belangrijke mate in eigen beheer uitgevoerd. Het is dan ook primair aan de gemeente Almere zelf om opvolging te geven aan de aanbevelingen van de inspectie.

Vervolg (Proces en Uitvoering)

Hieronder wordt aan de hand van de genoemde aanbevelingen beoordeeld, welke verbeteracties noodzakelijk zijn. Voor een aantal punten is het eerst noodzakelijk, dat op landelijk niveau zaken ontwikkeld worden. Hierdoor kan het zijn, dat de realisatie voor veiligheidsregio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek nog tot in de loop van volgend jaar moet duren.

- a) Zet de landelijke ontwikkeling ten aanzien van Brandveilig Leven met kracht voort

De werving van een landelijke programmamanager loopt, waarmee naar verwachting in de tweede helft van 2024 gestart kan worden met de coördinatie van landelijke opgaven.

- b) Bevorder een landelijk meerjarenprogramma, met missie, visie, doelen en resultaten
De oplevering hiervan zal waarschijnlijk pas in 2025 gereed zijn. Vervolgens kan op basis daarvan een regionale uitwerking worden gemaakt, met ook aandacht voor regionale specifieke thema's.
- c) Draag als regio's een gezamenlijke boodschap uit en ontwikkel landelijke BVL producten
Dit is mede afhankelijk van landelijke coördinatie, maar wordt tot die tijd zoveel mogelijk op districtsniveau (Midden Nederland) of in de landelijke Vakgroep Brandveilig Leven afgestemd.
- d) Versterk de rol van de Werkgroep Gedragsverandering en deel kennis hierover met regio's
Deskundigheid met betrekking tot gedragswetenschap zal met name landelijk moeten worden georganiseerd. Binnen de eigen regio's wordt wel periodiek onderzoek gedaan naar de frequentie van woningbranden bij verschillende doelgroepen, zodat voorlichting gericht kan worden op de inwoners, die het meeste risico lopen.
- e) Ontwikkel instrumentarium voor gedragsverandering met regio's en netwerkpartners
Dit betreft een bovenregionaal en landelijk aandachtspunt, waar wij aan kunnen bijdragen.
- f) Ontwikkel vakbekwaamheidseisen voor inhoudelijke en didactische vaardigheden, relatiebeheer en gedragsverandering
Eisen voor vakbekwaamheid van personeel (en eventueel het toetsen ervan) is een landelijke aangelegenheid. Hier wordt overigens al aan gewerkt; er komen vier niveaus van deskundigheid. Binnen de eigen regio's wordt hier al aandacht aan besteed; bijna alle vaste medewerkers hebben een basisopleiding brandpreventie. Daarnaast hebben alle BVL en Wijkbrandweer medewerkers aanvullende training op didactische vaardigheden gehad. Tijdens periodieke studiedagen en intervisiebijeenkomsten worden nieuwe ontwikkelingen besproken en een uniforme werkwijze bevorderd.
- g) Ontwikkel een landelijk platform voor kennisdeling tussen regio's
Dit betreft een landelijk aandachtspunt, waarvoor eerder al wel stappen zijn gezet.
- h) Doe onderzoek naar mogelijkheden voor effectmeting en zet deze in om behalen van doelen op lange termijn te toetsen
Effectmeting bij Brandveilig Leven activiteiten is lastig te doen, door het (relatief) geringe aantal woningbranden in onze regio's, onduidelijkheid over causale verbanden en het ontbreken van andere informatie (bv. schadebedragen verzekeraars). Waar mogelijk, wordt effectmeting wel toegepast, bv. bij algemene brandveiligheidsvoorlichting op basisscholen (lerend effect bij ouders en langere termijn geheugen). Verder wordt verantwoording afgelegd via productrapportages.
- i) Zet passende Brandveilig Leven maatregelen in bij overschrijding van opkomsttijden
In het nieuwe Dekkingsplan 2023-2026 voor veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek is de inzet van compenserende maatregelen (waaronder Brandveilig Leven activiteiten) opgenomen (bijlage 4). In Veiligheidsregio Flevoland gebeurt dit binnenkort. Recentelijk is de aanpak hiervan nader uitgewerkt en de uitvoering kan starten in de 2^e helft van 2024.

De verbeteracties worden opgepakt binnen de lijn en kaders van het beleidsplan en binnen de bestaande budgetten.

Communicatie (Intern, Extern)
